

Система науково-методичної роботи з класними керівниками у сучасному форматі

*«Навчити людину бути щасливою - не можна,
але виховати його так, щоб він був щасливим, можна»
Макаренко А.С.*

Виховання, цілеспрямований розвиток людини, який поєднує освоєння культури, цінностей і норм суспільства. У вихованні взаємодіють особа, сім'я, державні і громадські інститути; навчально-виховні заклади, засоби масової комунікації, релігійні інститути, громадські організації.

Школа один з основних інститутів, що бере безпосередню участь у вихованні і формуванні розвитку особистості дитини. І, звичайно ж, велика частина роботи лягає на плечі класного керівника, діяльність якого у виховній системі - гармонійно поєднувати духовно - естетичні, ідейно - моральні принципи, єдність доброти пізнання і освоєння життя.

Ці питання актуальні завжди. Сьогодні поле діяльності для творчого пошуку дитини, стоїть на чолі виховання. І означає - це і є основне завдання класного керівника.

Система виховної діяльності, що об'єднує зусилля педагогів, установ додаткової освіти, соціуму в роботі з дітьми різних категорій. Організацію виховної діяльності з учнями в школах здійснюють усі педагоги, проте ключова роль належить класним керівникам.

Компетентність і кваліфікація педагогів повинні відповідати сучасним освітнім вимогам. У зв'язку з цим з'являється необхідність підвищення компетентності класних керівників. Компетентнісна готовність педагога до реалізації діяльності класного керівника включає:

- його орієнтацію в сучасних педагогічних і психологічних підходах до соціального виховання;
- його технологічні уміння (як уміння реалізовувати відносно ефективні системи педагогічних дій);
- його уміння відібрати і внести у виховний процес зміст, адекватний соціальним тенденціям, особовим спрямуванням школярів і власним індивідуальним інтересам.

Реалізація підвищення компетентності класних керівників можлива по наступних каналах:

- через власне, нестимульоване ззовні, читання методичної і педагогічної літератури, а так само індивідуальний практичний педагогічний пошук;

- через методичну і повчальну діяльність в самому навчальному закладі;
- через навчання на курсах підвищення кваліфікації;
- через застосування у своїй діяльності досвіду шкільних колег.

З метою формування нового покоління класних керівників, що відповідають у своїй роботі сучасним методичним рекомендаціям, розроблена ця система науково-методичної роботи з класними керівниками у сучасному форматі.

Ця система направлена на реалізацію комплексу дій, націлених на вдосконалення організаційно-методичних механізмів функціонування ефективних виховних систем; формування кадрового ресурсу з високим рівнем науково-методичної культури вихователя; розробку системи оцінки якості виховання з урахуванням соціального замовлення сім'ї, суспільства, держави.

Мета: - створення умов для підвищення кваліфікації класних керівників

- забезпечення методичної підтримки професійної діяльності класних керівників

Завдання : - розвиток потреби в придбанні необхідних умінь і навичок, спрямованих на формування компетентнісної готовності педагогів до реалізації діяльності класного керівника;

- вдосконалення системи моніторингу, у тому числі критерії і індикатори якості виховної роботи в школі.
- вдосконалення і підвищення ефективності виховної роботи в школі;
- допомога класним керівникам в оволодінні новими педагогічними технологіями виховного процесу;
- підвищення творчого потенціалу педагогів з урахуванням їх індивідуальних здібностей;
- надання практичної допомоги педагогам в організації виховної роботи з учнями.

Головною структурою, яка організує методичну роботу класних керівників, є методичне об'єднання.

Це колегіальний орган школи, який сприяє підвищенню професійної мотивації, методичної культури класних керівників, розвитку їх творчого потенціалу.

За даними соціологічного опитування: 20% своїх знань педагоги отримують через формальне індивідуальне навчання у ВНЗ, на курсах підвищення кваліфікації, семінарах.

Інші 80% знань і, що саме головне, досвід вони отримують через неформальне навчання на своєму робочому місці, а так само при взаємодії з іншими людьми.

Сьогодні багато шкіл усвідомлюють той факт, що все-таки основна частина індивідуального навчання відбувається в стінах самої школи, на робочому місці учителя.

Для цього і існує методична служба. У сучасній школі методична служба є багаторівневою структурою різних видів і форм роботи навчання і розвитку кадрів.

На який же кінцевий результат має бути спрямована ця діяльність?

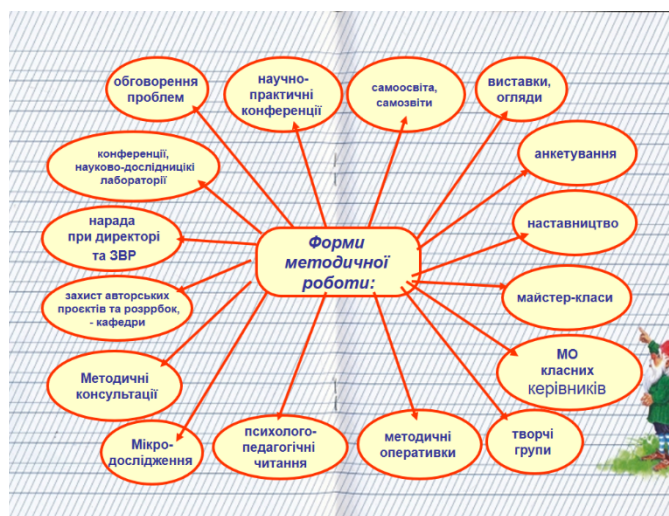
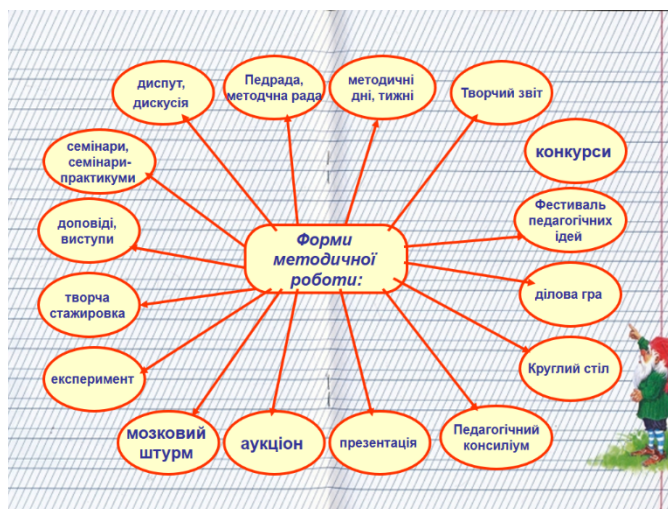
- На формування в колективі успішності, співучасті, співпраці;
- На створення в педагогічному колективі атмосфери творчого пошуку і зацікавленості;
- На підвищення методичної майстерності педагогів;
- На підвищення якості виховного процесу;
- На підвищення рівня вихованості учнів;
- На створення банку інноваційних ідей і технологій;
- На розробку творчих авторських програм.

Форми методичної роботи:

Методична служба повинна створити такі умови, в яких класний керівник міг би повною мірою реалізувати свій потенціал.

Є свого роду точка відліку : не спрацьовує методична служба, і це відповідним чином відгукується на професійному рівні класного керівника.

У зв'язку з цим необхідно здійснювати пошук ефективних напрямів, форм і методів методичної роботи.

Від чого ж залежить ефективність перерахованих форм роботи?

Передусім, від тих цілей і завдань, які ставить перед собою педагогічний колектив і, звичайно, від рівня розвитку колективу. Щорічно складаючи план навчально - виховної роботи, адміністрація ставить ряд конкретних цілей і завдань, над якими працюватиме колектив. Припустимо, що одна з них - підвищення рівня **вченості** педагогічного колективу.

Які форми методичної роботи будуть найбільш ефективні?

- семінари, семінари-практикуми
- організація методичного дня, тижня,
- методичні консультації.
- психолого-педагогические читання,
- анкетування.
- методичні оперативки.
- доповіді, виступи

Форми самоосвіти

Форми самоосвіти у рамках методичної роботи можуть наступними:

- спілкування з досвідченими класними керівниками, майстрами своєї справи;
- рішення конкретної задачі, що має практичний характер (впровадження нових технологій у виховний процес);
- критичний огляд періодичного друку;
- критичний огляд існуючих форм ведення годин спілкування та позакласних заходів;
- реферат;
- самоатестація;

- аналіз і облік в подальшій діяльності помилок, промахів, невдач.

Які форми методичної роботи необхідно використати, щоб перевести школу в режим інновацій?

"Мозковий штурм"

- використовується як ефективний метод колективного обговорення, пошук рішення в якому визначається шляхом вільного вираження думки усіх учасників. Це один з кращих методів активізації пізнавальної діяльності, коли в короткий проміжок часу учасники повинні запропонувати найбільшу кількість ідей, варіантів, підходів, проаналізувати їх.

- Усі ідеї записуються, допомогою фіксації ключового слова або фрази, робота будується в групах.

- З усіх ідей групи вибирають по 4 кращих, потім презентують їх, обгрунтовувавши свій вибір. У спільно прийнятій програмі прописується покрокова участь кожного з членів групи, форми представлення, проміжних результатів, характер діяльності.

Фестиваль педагогічних і методичних ідей

Це урочисте підведення підсумків роботи педагогічного колективу, де видаються досягнення, як в області методичної роботи, так і в організації виховного процесу, самодіяльності і творчості.

Мета таких фестивалів - познайомитися з педагогічними знахідками, творчістю окремих учителів, прокласти дорогу педагогічному винахідництву і раціоналізації, стимулювати розвиток ініціативи і творчості педагогів.

У фестивалі беруть участь усі педагоги, що вчать, батьки. Школа показує процес, зміст, форми навчання, діагностування і методичне забезпечення, організацію виховної діяльності, творчі роботи учнів, проводяться конкурси, огляди, відкриті заходи.

Критерії ефективності методичної роботи

Основними критеріями ефективності методичної роботи, окрім результативних показників (рівня педагогічної майстерності, активності класних керівників та ін.), являються характеристики самого методичного процесу : системність, диференційована, етапність.

Системність - відповідність цілей і завдань змісту і формам методичної роботи.

Мета - це ідеальний планований результат.

Такими цілями методичної роботи можуть бути:

- підвищення педагогічної майстерності кожного класного керівника
- формування індивідуальних методичних систем окремих класруков;
- освоєння нових педагогічних технологій та ін.

Завдання - для підвищення педагогічної майстерності класних керівників необхідно вирішити наступні завдання:

- а) виявити початковий рівень педмайстерності кожного класного керівника, тобто рівень його знань, здібностей і умінь;
- б) виробити у класних керівників потребу в саморозвитку, самоосвіті, самовихованні;
- в) розвинути гуманістичну спрямованість особи кожного класного керівника;
- г) розвинути педагогічну техніку, т. е. організаторські, комунікативні і інші уміння.

Зміст науково - методичної роботи

В зміст методичної роботи включаються наступні напрями:

- виховний,
- психологічний,
- фізіологічний,
- технічний, с
- самоосвітній

Ситуації науково - методичного розвитку

Види ситуацій	Їх методичні функції
1.«Вираження особистої думки»	Осмислення передового досвіду та напроцюван педагогічної позиції
2.«Професійний діалог»	Засвоєння різних варіантів доствіду
3.«Вибір пріорітетів»	Зміна ціннісних орієнтацій і цільових установок професійній діяльності
4.«Відмова від стереоти-пів»	Критичне переоцінювання власного досвіду

Методичні форми підвищення кваліфікації

Індивідуадьні	Групові	Фронтальні
● Індивідуальне шефство ● Наставництво	● Проблемні консультації ● Творчі мікрогрупи ● Тематичні семінари	● Педрада ● Методрада

● Консультації завідувачки, методиста, психолога ● Самоосвіта (самовиховання) ● Моделювання індивідуальних варіантів методичної роботи для кожного класного керівника	● Психологічний тренінг ● Школа педагогічної майстерності ● Организационно-деятельностные, ролеві ігри ● Колоквіуми ● Психолого-педагогічний практикум ● Школа молодого класного керівника ● АКС (аналіз конкретних ситуацій) ● Взаємовідвідування зайняття ● Творчі майстерні	● Психолого-педагогічні семінари ● Аукціони знань, методичних знахідок, ідей ● Педагогічні і методичні ринги ● "Круглий стіл" ● "Година захисту позицій" ● Теоретичні, методичні і практичні конференції ● КМН (конкурс методичних знахідок) ● Фестиваль методичних ідей
---	--	---

Диференціація

- Диференціація - другий критерій ефективності методичної роботи - якраз припускає більшу питому вагу в системі методичної роботи індивідуального і групового зайняття з класруками, виходячи з рівня їх професіоналізму, готовності до саморозвитку і інших показників.

Виділяють три рівні педмастерства :

- низький (інтуїтивний);

- середній (пошуковий);

- високий (майстровий).

- В школі немає двох однаково підготовлених в теоретичному і методичному відношенні класних керівника, навіть серед тих, хто пропрацював багато років.

Відповідно до рівня педмайстерності для кожного класного керівника керівникові МО необхідно розробити індивідуальні варіанти методичної роботи.

Так, методична робота з класними керівниками низького рівня орієнтується на вироблення позитивного відношення до педагогічної діяльності, оволодіння теоретичними знаннями.

Цілі методичної роботи з класними керівниками середнього рівня -формування орієнтації на спілкування, діалог, оволодіння педтехнікою (системою вмінь), усвідомлення власної індивідуальності.

Методична робота з класними керівниками високого рівня припускає стимулювання ціннісної орієнтації на творчість в їх педагогічній діяльності, на створення індивідуальної методичної системи. При цьому ставка робиться на самоосвіту і самоаналіз власних досягнень, ініціативу в апробації нових варіантів виховання школярів.

- В школі немає двох однаково підготовлених в теоретичному і методичному відношенні класних керівників, навіть серед тих, хто пропрацював багато років.

Відповідно до рівня педмайстерності для кожного класного керівника керівникові МО необхідно розробити *Етапність* - показники ефективності методичної роботи

Процес методичної роботи включає певні послідовні етапи: .

1 етап теоретичний - усвідомлення ідеї, осмислення передових систем

2 етап - методичний показ кращих зразків : передового досвіду; побудова задуму індивідуальної методичної системи

3 етап - практичний - самостійна розробка і апробація класними керівниками нових технологій виховання

4 етап аналітичний - виявлення результативності роботи, а також аналіз найбільш типових утруднень і способів їх усунення

Взаємозв'язок етапів і форм методичної роботи

№ п/п	Етапи методичної роботи	Форми методичної роботи
1	Теоретичний	Лекція, науково-теоретична конференція, теоретичний і проблемний семінари, консультація, аукціон педагогічних знань, огляд літератури
2	Методичний	Методична консультація, оперативка, колоквіум, огляд передового досвіду, психолого-педагогический семінар, психологічний тренінг, організаційно-деятельностные ігри ("Діалог", "Вертушка", "Регламентована дискусія", та ін.). аукціон методичних знань, науково-методична конференція і семінар, педагогічний і методичний "ринги", "посиденьки"
3	Практичний	Практикум, "екскурсія в творчу лабораторію педагога", взаємновідвідування, "година захисту позиції", творчий

		звіт, науково-практичний семінар, конференція; "круглий стіл"
4	Аналітичний	Организационно-деятельностные гри, "естафета" педагогічного досвіду, конкурс педагогічної майстерності, аукціон методичних ідей, педрада (за підсумками місячників, акцій і так далі)

Педагогічна діагностика в системі науково - методичної роботи

Діагностичний підхід дозволяє:

-точно врахувати потреби педагога по усіх напрямках розвитку педагогічної майстерності;

- об'єктивно оцінити проміжні і кінцеві результати; - визначити перспективи створення найбільш сприятливих умов для розвитку творчої діяльності;

- намітити програму зростання педагогічної майстерності кожного педагога шляхом вдосконалення навчально -виховної роботи всього колективу;

- врахувати при організації методичної роботи не лише проблему взаємодопомоги в оволодінні професійними знаннями, але і аспекти психологічної сумісності в створенні мікрогруп передового досвіду;

- забезпечити тісний взаємозв'язок методичної роботи з навчанням класних керівників, з підвищенням їх загального культурного кругозору;

- забезпечити оптимальне планування методичної роботи в школі, яке є функцією і складовим елементом загальної системи освітнього управління;

- систематизувати виховну роботу всієї школи